

Sygn. akt VI Ua 42/18

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2018r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Krakowska (spr.)

Sędziowie: SSO Jan Kalinowski

SSO Ewa Milczarek

Protokolant – stażysta Katarzyna Słaba

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2018r. w Bydgoszczy
na rozprawie

sprawy z odwołania: [REDACTED]

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bydgoszczy
o podstawę wymiaru zasiłku chorobowego

na skutek apelacji odwołującego i organu rentowego
od wyroku Sądu Rejonowego VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w Bydgoszczy
z dnia 24 kwietnia 2018r.
sygn. akt VII U 172/18

oddala obie apelacje.

SSO Jan Kalinowski

SSO Ewa Krakowska

2/2
[Signature]

SSO Ewa Milczarek

UZASADNIENIE

Decyzją nr 040000/CW/0 [REDAKTOWANO] z dnia 28.08.2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bydgoszczy, na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa ustalił, iż podstawę wymiaru zasiłku chorobowego [REDAKTOWANO] za okres od 3 marca 2016r. do 30 czerwca 2016r. stanowi kwota obowiązującego w 2016r. minimalnego wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tego wynagrodzenia, tj. 1.596,37 zł. W uzasadnieniu wskazano, iż funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej podlega wyłącznie obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu, nie jest objęty ubezpieczeniem chorobowym, a od wypłacanego uposażenia nie jest opłacana składka na ubezpieczenie chorobowe. Prawomocnym wyrokiem Sądu ubezpieczonemu przyznano prawo do zasiłku chorobowego za sporny okres po ustaniu służby, w związku z czym organ był zobowiązany wypłacić świadczenie, obliczając je na podstawie art. 45 ustawy zasiłkowej, gdyż podstawy wymiaru zasiłku nie może stanowić uposażenie, od którego nie była opłacana składka na ubezpieczenie chorobowe.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł [REDAKTOWANO] domagając się jej zmiany i ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego za okres od 3 marca do 30 czerwca 2016r. zgodnie z art. 36 ustawy zasiłkowej, tj. w oparciu o wynagrodzenie wskazane przez płatnika składek Izbę Celną w Toruniu, z ewentualnym uwzględnieniem ograniczenia z art. 46 ustawy. W uzasadnieniu wskazał, że Sąd Okręgowy w Bydgoszczy oddalił apelację organu od wyroku Sądu Rejonowego, którym przyznano mu prawo do zasiłku chorobowego za przedmiotowy okres. Zarówno w apelacji, jak i w skardze kasacyjnej organ, jako wartość przedmiotu zaskarżenia, podawał kwotę 14.174,40 zł, a więc wysokość zasiłku liczoną od wypłaconego uposażenia. Natomiast wykonując wyrok, ZUS wyliczył mu zasiłek od minimalnego wynagrodzenia za pracę, naruszając art. 36 ustawy zasiłkowej i przyznając łącznie kwotę brutto 5.108,40 zł. Z tym stanowiskiem nie sposób się zgodzić, gdyż zasiłek po ustaniu ubezpieczenia jest wypłacany bez ekwiwalentu w

składce. Ponadto Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wyroku w sprawie VII U 749/16 wskazał w kontekście jego sprawy właśnie na art. 36 ustawy zasiłkowej.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bydgoszczy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację wyrażoną w uzasadnieniu decyzji.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2018r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że podstawę wymiaru zasiłku chorobowego ubezpieczonego stanowi kwota 1066,95 zł za okres od 3 marca 2016r. do 31 maja 2016r. i kwota 4181,49 zł za okres od 1 czerwca 2016r. do 30 czerwca 2016r. po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tych sum. Rozstrzygnięcie zapadło na gruncie niżej wskazanych ustaleń faktycznych i rozważań prawnych.

[REDAKCYJNA] od dnia 18 sierpnia 1995r. był początkowo zatrudniony w Urzędzie Celnym w Toruniu, a następnie pełnił służbę w charakterze funkcjonariusza celnego, ostatnio w Izbie Celnej w Toruniu Urzędzie Celnym w Bydgoszczy do dnia 21 lutego 2016r., w pełnym wymiarze czasu pracy. Właśnie z dniem 21 lutego 2016r. rozwiązaniu uległ stosunek służby [REDAKCYJNA] który następnie zachorował od dnia 3 marca 2016r., będąc niezdolny do pracy nieprzerwanie aż do dnia 30 czerwca 2016r. Z tytułu zatrudnienia ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze: od marca do maja 2015 r. w kwocie 4.610,08 zł, od czerwca 2015 r. do stycznia 2016 r. w kwocie 4.626,00 zł, a od 1 do 21 lutego 2016r. w kwocie 3.304,29 zł. Ponadto otrzymał premie: w marcu 2015r. – 231,53 zł, w kwietniu 2015r. – 303,20 zł, w maju 2015r. – 254,69 zł, w czerwcu 2015r. – 30,32zł, w grudniu 2015r. – 212,24 zł, w styczniu 2016r. – 234,58 zł i w lutym 2016r. – 212,24 zł. W dniu 29 lutego 2016r. wypłacono mu ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za lata 2015-2016 w wysokości 6.821,34 zł.

[REDAKCYJNA] złożył wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego, jednakże pozwany odmówił mu tego świadczenia. Ubezpieczony wniósł odwołania od niekorzystnych dlań decyzji organu, a wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2016r. w sprawie VII U 749/16 Sąd Rejonowy w Bydgoszczy zmienił decyzje organu z dnia 9 czerwca 2016r. i z dnia 4 lipca 2016r., przyznając mu prawo do zasiłku chorobowego łącznie za okres od 3 marca do 30 czerwca 2016r. Apelacja pozwanego została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 1 marca 2017r. w sprawie VI Ua 90/16. Pozwany wniósł skargę kasacyjną od tego orzeczenia do Sądu Najwyższego,

która została zarejestrowana pod sygnaturą II UK 411/17, jednakże sprawa ta nie została jeszcze rozpoznana.

Decyzją z dnia 28 sierpnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bydgoszczy ustalił, iż podstawę wymiaru zasiłku chorobowego [REDAKTED] za okres od 3 marca 2016r. do 30 czerwca 2016r. stanowi kwota obowiązującego w 2016r. minimalnego wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tego wynagrodzenia, tj. 1.596,37 zł. Podstawa wymiaru zasiłku, przy hipotetycznym przyjęciu, że [REDAKTED] podlegałby ubezpieczeniu chorobowemu, przy ograniczeniu podstawy zgodnie z art. 46 ustawy zasiłkowej, wynosi: 4.066,95 zł za okres od 3 marca do 31 maja 2016r., 4.181,49 zł za okres od 1 do 30 czerwca 2016r.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy i aktach ZUS, których prawdziwości i wiarygodności strony nie kwestionowały w toku procesu, a także na podstawie przesłuchania ubezpieczonego, albowiem było ono spójne, rzeczowe, logiczne i korelowało z całokształtem zebranego w sprawie materiału dowodowego. Stan faktyczny sprawy pozostawał pomiędzy stronami zasadniczo bezsporny, a rozstrzygnięcia wymagała kwestia prawna, dotycząca przepisów, które należy zastosować w sytuacji byłego funkcjonariusza celnego, do wyliczenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego za czas po ustaniu służby. Poza sporem pozostawał bowiem fakt okresu służby [REDAKTED], data ustania stosunku służbowego, okres niezdolności do pracy już po ustaniu tegoż stosunku, czy wreszcie wysokość wypłacanego mu uposażenia w okresie ostatnich 12 miesięcy przed tą okolicznością. Istotne, iż Sąd związany jest w niniejszej sprawie prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 22 sierpnia 2016r., którym ubezpieczonemu przyznano prawo do zasiłku chorobowego łącznie za okres od 3 marca do 30 czerwca 2016r. Według art. 365 § 1 k.p.c., orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym orzeczeniu stwarza stan prawny taki, jaki z niego wynika. W kolejnym postępowaniu, w którym pojawia się ta sama kwestia, nie może być już ona ponownie badana. Związanie orzeczeniem oznacza bowiem zakaz dokonywania ustaleń sprzecznych z kwestią uprzednio rozstrzygniętą oraz niedopuszczalność prowadzenia w tym zakresie postępowania dowodowego.

Innymi słowy, istnienie prawomocnego orzeczenia merytorycznego skutkuje tym, że nie jest możliwe dokonanie odmiennej oceny i odmiennego osądzenia tego samego stosunku prawnego, w tych samych okolicznościach faktycznych i między tymi samymi stronami. Moc wiążąca orzeczenia może być bowiem rozważana tylko wtedy, gdy rozpoznawana jest inna sprawa niż ta, w której wydano poprzednie orzeczenie oraz gdy kwestia rozstrzygnięta innym wyrokiem stanowi zagadnienie wstępne. Waler prawny rozstrzygnięcia (osądzenia) zawartego w treści prawomocnego orzeczenia występującego w nowej sprawie pomiędzy tymi samymi stronami, choć przedmiot obu spraw jest inny, wyraża się w tym, że rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym orzeczeniu (rzecz osądzona) stwarza stan prawny taki, jaki z niego wynika. Sądy rozpoznające między tymi samymi stronami nowy spór więc muszą przyjmować, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak przyjęto to w prawomocnym, wcześniejszym wyroku, a więc w ostatecznym rezultacie procesu uwzględniającym stan rzeczy na datę zamknięcia rozprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2009r., II CSK 12/09, Legalis nr 266518). W kolejnym postępowaniu, w którym pojawia się ta sama kwestia, nie może być ona już więc ponownie badana. Związanie orzeczeniem oznacza zatem zakaz dokonywania ustaleń sprzecznych z uprzednio osądzoną kwestią, a nawet niedopuszczalność prowadzenia w tym zakresie postępowania dowodowego (vide.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007r., II CSK 452/06, OSNC-ZD 2008/1/20 oraz uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów SN z dnia 17 listopada 2008r., III CZP 72/08, OSNC 2009/2/20; z glosą M. Sieradzkiej, Glosa 2009/3/24). Kwestia więc przysługiwania [REDAKTED] prawa do zasiłku chorobowego za okres po ustaniu służby od 3 marca do 30 czerwca 2016r., pomimo niepodlegania przezeń pod ubezpieczenie chorobowe, została już prawomocnie przesądzona, a w niniejszej sprawie Sąd zobowiązany był orzekać wyłącznie w zakresie wysokości podstawy wymiaru tegoż świadczenia.

Stosownie do przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy (art. 36 ust. 1). Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego z tytułu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od kwoty

minimalnego wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tego wynagrodzenia (art. 45 ust. 1). Przepisy te ustawodawca zawarł w rozdziale 8 ustawy zasiłkowej „Zasady ustalania podstawy wymiaru zasiłków przysługujących ubezpieczonym będącym pracownikami.” Z tego względu stanowisko organu jest całkowicie niezrozumiałe. Bezspornym pozostaje, na co zresztą powoływał się organ odmawiając początkowo w ogóle [REDAKCYJNA] prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu stosunku służby, iż nie jest on pracownikiem w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy, a pozostawał w administracyjnoprawnym stosunku służby na podstawie aktu mianowania (art. 99 ust. 7 nieobowiązującej od dnia 1 marca 2017r. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej). Nie da się więc, jak chciałby pozwany, stosować do niego w tej sprawie ani art. 36, ani też art. 45 ustawy zasiłkowej, albowiem te – zgodnie z rozdziałem, w którym zostały zamieszczone – dotyczą właśnie pracowników. Strony procesu nie zauważyły, iż „Zasady ustalania podstawy wymiaru zasiłków przysługujących ubezpieczonym niebędącym pracownikami” ustawodawca określił dopiero w rozdziale 9 ustawy zasiłkowej. W myśl zaś zawartego w tym rozdziale art. 48 ustawy zasiłkowej, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu niebędącemu pracownikiem stanowi przeciętny miesięczny przychód za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy; przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu niebędącemu pracownikiem stosuje się odpowiednio przepisy art. 36 ust. 2-4, art. 38 ust. 1, art. 42, art. 43 i art. 46, z zastrzeżeniem art. 48a-50. W myśl zaś art. 46 ustawy zasiłkowej, podstawa wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego nie może być wyższa niż kwota wynosząca 100% przeciętnego wynagrodzenia; kwotę tę ustala się miesięcznie, poczynając od 3 miesiąca kwartału kalendarzowego, na okres 3 miesięcy, na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, ogłaszanego dla celów emerytalnych. Z kolei użyte w ustawie określenie „przychód” oznacza kwotę stanowiącą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe ubezpieczonego niebędącego pracownikiem, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe (art. 3 pkt 4 ustawy zasiłkowej).

Kwestia przysługiwania funkcjonariuszowi Służby Celnej, (która zmieniała się następnie w Służbę Celno-Skarbową) prawa do zasiłku chorobowego po zwolnieniu

ze służby była przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 18 października 2013r. (I UK 125/13, OSNAPiUS 2014/9/486), w uzasadnieniu którego wskazano m.in. „W ocenie Sądu Najwyższego szczególne unormowanie sytuacji ubezpieczeniowej funkcjonariuszy celnych umożliwia porównanie ich sytuacji prawnej do pozostałych osób podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Niewymienienie celników w art. 11 ust. 1 i 2 cytowanej wyżej ustawy jest konsekwencją art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o Służbie Celnej, zgodnie z którym w przypadku urlopu lub choroby funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne należne na zajmowanym stanowisku służbowym. Natomiast stosownie do ust. 2 i 3 tego artykułu – przepis ust. 1 stosuje się także w razie niemożności wykonywania służby z innych przyczyn uprawniających do świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, przez okres określony w tych przepisach. W razie niezdolności do służby z powodu choroby spowodowanej wypadkiem przy pełnieniu służby lub chorobą zawodową funkcjonariusz zachowuje prawo do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego z tytułu wypadków przy pełnieniu służby i chorób zawodowych, przez okres określony w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego. W przedstawionym aspekcie w ustawie o Służbie Celnej unormowano więc uprawnienia celników związane z niezdolnością do pracy na skutek choroby – zasadniczo w sposób bardziej korzystny w porównaniu do pracowników. (...) należałoby rozważyć, czy dopuszczalna jest taka wykładnia art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej w związku z art. 13 pkt 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, iż funkcjonariusz Służby Celnej może nabyć prawo do zasiłku chorobowego po zakończeniu służby, jeżeli niezdolność do jej wykonywania powstała w okresie przed jej zakończeniem, nie doszło do przekroczenia okresu zasiłkowego wymienionego w art. 8 ustawy zasiłkowej i nie wystąpiły okoliczności negatywne, opisane w art. 12 - 17 ustawy.” Sąd Rejonowy w pełni podzielił argumentację Sądu Najwyższego. Bezspornym w sprawie pozostawał fakt wysokości osiąganego przez [REDAKTURA] przychodu, który został przez płatnika składek przedstawiony w zaświadczeniu ZUS Z-3 (k. 5-7). W kontekście powołanych przepisów art. 46 stosowanego w zw. z art. 48 ust. 2 ustawy zasiłkowej nie może budzić wątpliwości, iż podstawa wymiaru zasiłku nie może być wyższa niż 100% przeciętnego wynagrodzenia, obliczonego w sposób przedstawiony w tym przepisie. W tym

zakresie Sąd Rejonowy zobowiązał pozwany organ do wyliczenia hipotetycznej podstawy wymiaru zasiłku dla ubezpieczonego, co przedstawiono w piśmie z dnia 4 kwietnia 2018r., a wyliczenia te nie zostały zakwestionowane przez ubezpieczonego w toku rozprawy w dniu 17 kwietnia 2018r., stąd uznano je za przyznane, zwłaszcza w kontekście art. 230 k.p.c. Kwoty te wynoszą odpowiednio: 4.066,95 zł za okres od 3 marca do 31 maja 2016 r. i 4.181,49 zł za okres od 1 do 30 czerwca 2016r., przy czym podwyższenie podstawy wynika z faktu rozpoczęcia od dnia 1 czerwca 2016 r. nowego kwartału, z większym przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem za kwartał poprzedni. Z tych względów właśnie w ten sposób zmieniono zaskarżoną decyzję, przy czym w związku z treścią art. 3 ust. 4 ustawy zasiłkowej, licząc wysokość przychodu, od kwoty podstawy wymiaru składek należało odliczyć kwotę odpowiadającą 13,71% podstawy wymiaru składki, co również uwzględniono w treści wyroku. W ocenie Sądu nie ma natomiast jakichkolwiek podstaw, aby wysokość podstawy wymiaru zasiłku w sprawie ustalać w odniesieniu do minimalnego wynagrodzenia za pracę, co wyklucza już umiejscowienie powołanych przepisów, a ponadto fakt, iż świadczenie przewidziane w art. 7 ustawy zasiłkowej jest świadczeniem udzielanym po ustaniu okresu objętego składką na ubezpieczenie, bez ekwiwalentu w tej składce, przysługującym z tytułu spełnienia się ryzyka określonego ogólnie, jako "niezdolność do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia" (vide: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2002r., III UZP 4/02, OSNAPiUS 2002/24/601 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2006r., I UK 42/06, OSNAPiUS 2007/15-16/232). Nie ma więc w ocenie Sądu Rejonowego jakichkolwiek racjonalnych argumentów, aby dla funkcjonariusza celnego otrzymującego stosowne uposażenie obniżać podstawę wymiaru zasiłku chorobowego w odniesieniu do minimalnego wynagrodzenia za pracę, faktycznie z tych samych przyczyn, dla których wcześniej organ odmawiał mu w ogóle prawa do takiego zasiłku. Stanowisko ZUS jest w tej kwestii niezasadne, a przy tym nawet w najmniejszym stopniu nieuargumentowane. Budzi ono zresztą zdziwienie w kontekście wskazywanej przez pozwany organ wartości przedmiotu zaskarżenia w apelacji i skardze kasacyjnej w sprawie o prawo do zasiłku chorobowego za sporny okres, gdzie przecież organ podawał kwoty wskazujące, iż wysokość podstawy wymiaru zasiłku [REDAKCYJNA] winna być obliczona właśnie w oparciu o uzyskiwany przezeń przychód, a dopiero w sytuacji kiedy ma obowiązek zasiłek

wypłacić, nagle zmienia koncepcję i chciałby w sposób bardzo znaczący wysokość tę pomniejszyć, bez oparcia w obowiązujących przepisach.

Odnosnie żądania zapłaty odsetek od spornego świadczenia, Sąd pouczył już ubezpieczonego w toku rozprawy w dniu 17 kwietnia 2018r., iż winien wystąpić w tym zakresie o wydanie przez organ stosownej decyzji, od której to dopiero przysługiwało będzie mu prawo ewentualnego odwołania się do Sądu. Istotą postępowania sądowego w zakresie ubezpieczeń społecznych jest wyłącznie kontrola prawidłowości wydanej przez organ decyzji. To właśnie ZUS musi w pierwszej kolejności orzec decyzją o jakimkolwiek roszczeniu ubezpieczonego, a dopiero od takiej decyzji stronie będzie przysługiwało odwołanie do Sądu na zasadach ogólnych. Trafnie stwierdził Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 25 lutego 2014r. (III AUa 1097/13, Lex nr 1451556) „Ustawodawca zestawiając odmienne rodzaje postępowań (administracyjne i sądowe), przypisał sądowi funkcję kontrolną nad wcześniejszym rozstrzygnięciem organu rentowego. Z punktu widzenia tego organu dochodzi do przekształcenia jego roli, z podmiotu decyzyjnego (postępowanie administracyjne), na pozycję jednej ze strony (postępowanie sądowe). Istotą postępowania w tej kategorii spraw jest w konsekwencji konieczność zachowania swoistej instancyjności. W pierwszej kolejności wniosek ubezpieczonego jest oceniany przez organ rentowy, a dopiero następnie podlega kontroli sądu. Sekwencja ta zmusza do podkreślenia, że postępowanie sądowe ma charakter wtórny do pierwotnego trybu postępowania przed organem rentowym. W rezultacie sąd nie może we własnym zakresie ustalać sytuacji prawnej ubezpieczonych. Kontrolna rola sądu musi korespondować z zakresem rozstrzygnięcia dokonanego w decyzji administracyjnej. Nie można przy tym pominąć, że postępowanie przed organem rentowym inicjowane jest przez wniosek ubezpieczonego. Wytacza on tematykę rozstrzygnięcia organu rentowego. Zasadniczym celem postępowania przed sądem jest merytoryczne rozstrzygnięcie o żądaniach strony, co do których powstał spór. Funkcja rozpoznawcza sądu określona jest jednak zakresem rozstrzygnięcia dokonanego przez organ rentowy.” Brak było podstaw – wbrew żądaniu ubezpieczonego – do nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, albowiem w niniejszej sprawie nie zachodziła jakakolwiek podstawa określona w art. 333 k.p.c., a jednocześnie w myśl art. 335 § 2 k.p.c., natychmiastowa wykonalność nie będzie również orzeczona nawet z

zabezpieczeniem w sprawach przeciwko Skarbowi Państwa. Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy zarzucając naruszenie prawa materialnego art. 48 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że funkcjonariusz służby celnej jest osobą ubezpieczoną nie będącą pracownikiem podczas gdy funkcjonariusz służby celnej ubezpieczeniu chorobowemu nie podlega i tym samym otrzymywane przez niego uposażenie nie może stanowić podstawy wymiaru zasiłku chorobowego; art. 3 ust. 4 ww. ustawy poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że przychodem jest uposażenie powoda, podczas gdy od powyższego uposażenia nie były odprowadzane składki na ubezpieczenie chorobowe; art. 45 ust. 1 ww. ustawy poprzez jego niezastosowanie pomimo, że uzyskane przez powoda wynagrodzenie nie stanowi przychodu w myśli ww. ustawy, a także naruszenie prawa procesowego: art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i uznanie, że materiał daje podstawy do twierdzenia, że podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi kwota 4066,95 zł za okres od 3 marca 2016r. do 31 maja 2016r. i kwota 4181,49 zł za okres od 1 czerwca 2016r. do 30 czerwca 2016r. oraz art. 365 § 1 k.p.c. poprzez błędne zastosowanie i uznanie, że wyrok Sądu Rejonowego dot. prawa ubezpieczonego do zasiłku chorobowego przesądza o orzeczeniu co do sposobu ustalenia podstawy wymiaru tego zasiłku. Organ rentowy wniósł o zmianę wyroku w całości i oddalenie odwołania, ewentualnie o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy i zasądzenie od ubezpieczonego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych na rzecz organu rentowego. Organ rentowy na podstawie przepisów prawa i stanowiska doktryny wywiódł, że funkcjonariusz służby celnej nie podlega obowiązkowemu bądź dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. W ocenie organu rentowego w sytuacji braku wynagrodzenia (jak w przypadku ubezpieczonego) tj. przychodu w rozumieniu ww. ustawy, ustawa gwarantuje środki na zaspokojenie podstawowych potrzeb wg art. 45 ust. 1 ustawy.

Apelację od wyroku wniósł także ubezpieczony [REDAKOWANE] zaskarżając wyrok w części dotyczącej odliczenia od kwot stanowiących podstawę wymiaru zasiłku chorobowego wartości ich 13,71%, gdyż w tym zakresie wyrok zdaniem ubezpieczonego narusza art. 46 w zw. z art. 3 pkt 4 i art. 48 ust. 1 i 2 ustawy o

świadczeniach pieniężnych ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. W uzasadnieniu swojej apelacji ubezpieczony wskazał, że z przyjętego za dowód w sprawie zaświadczenia płatnika składek ZUS-3 wynika, że łączny przychód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w okresie 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających powstanie niezdolności do pracy wyniósł 62 442,67 zł, zatem przeciętny miesięczny przychód wyniósł 5203,56 zł, po odliczeniu kwoty 13,71% podstawy składki – 4490,15 zł. Tą samą kwotę wyliczył organ rentowy. Kwota ta stanowiłaby podstawę wymiaru zasiłku chorobowego, gdyby nie ograniczenie wynikające z art. 46 ustawy zasiłkowej. Ubezpieczony stanął na stanowisku, że skoro kwota uległa obniżeniu zgodnie z przepisem ustawy, to brak jest podstaw by obniżyć ją jeszcze dodatkowo o 13,71%.

W odpowiedzi na apelację ubezpieczonego organ rentowy wniósł o jej oddalenie i uwzględnienie apelacji organu rentowego, przytaczając między innymi argumentację zaprezentowaną w apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odnosząc się w pierwszej kolejności do naruszenia prawa procesowego należy wskazać, że zarzuty nie zasługują na uwzględnienie. Zarzut naruszenia prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. jest bezpodstawny. Podkreślenia wymaga, że zasadniczo rozstrzygnięcia wymagała przede wszystkim kwestia prawna, bo wokół niej koncentrował się spór między stronami. Nie mniej jednak analizując materiał dowodowy zgromadzony w sprawie można stwierdzić, że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i w oparciu o te ustalenia wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Stwierdzenie, że materiał dowodowy nie daje podstaw do twierdzenia, że podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi kwota 4066,95 zł za okres od dnia 3 marca 2016r. do dnia 31 maja 2016 r. i kwota 4181,49 zł za okres od dnia 1 czerwca 2016r. do dnia 30 czerwca 2016r. po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tych sum jest niczym nieuzasadnione. Organ rentowy w apelacji w żaden sposób nie wykazał, na czym miałyby polegać sprzeczność ustaleń Sądu Rejonowego w tym zakresie, więc zarzut jest nie tylko nieuzasadniony, ale także niezrozumiały, skoro ustalenie podstawy wymiaru zasiłku zależy przede wszystkim od zastosowania i wykładni przepisów prawa w tym zakresie, a nie od ustaleń faktycznych.

Bezpodstawny jest także zarzut naruszenia art. 365 § 1 k.p.c. poprzez błędne zastosowanie i uznanie, że wyrok Sądu Rejonowego dotyczący prawa ubezpieczonego do zasiłku chorobowego przesądza o orzeczeniu, co do sposobu ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego [REDAKTED] Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jasno dał wyraz temu, że jest związany jedynie, co do kwestii przysługiwania [REDAKTED] prawa do zasiłku. Nadto, Sąd Rejonowy wyraźnie określił, że w swojej sprawie orzekał wyłącznie w zakresie wysokości podstawy wymiaru tego świadczenia i z uzasadnienia wprost wynika, że Sąd Rejonowy poczynił w tym zakresie własne rozważania prawne.

Zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego również nie zasługiwały na uwzględnienie. Na wstępie należy wskazać, że ubezpieczonemu przyznano prawo do zasiłku chorobowego łącznie za okres od dnia 3 marca do dnia 30 czerwca 2016r. i ta kwestia została już prawomocnie rozstrzygnięta (nadto, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 6 września 2018r. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania). W związku z powyższym, kwestią sporną jest jedynie podstawa wymiaru tego świadczenia. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa osobno uregulowano zasady ustalania podstawy wymiaru zasiłków przysługujących ubezpieczonym będącym pracownikami i osobno zasady ustalania podstawy wymiaru zasiłków przysługujących ubezpieczonym niebędącym pracownikami. Sąd Rejonowy uznał, że do ubezpieczonego znajdują zastosowanie zasady określone dla ubezpieczonych niebędących pracownikami wskazując, że [REDAKTED] nie jest pracownikiem w rozumieniu k.p., a pozostawał w administracyjnoprawnym stosunku służby na podstawie aktu mianowania. Takie stanowisko wydaje się całkowicie słuszne – funkcjonariusze celni nie są pracownikami w rozumieniu Kodeksu pracy i zostało to utrwalone nie tylko w orzecznictwie, ale również w doktrynie (Komentarz do Kodeksu pracy L. Florka, Komentarz do Kodeksu pracy M. Gersdorf).

W konsekwencji, prawidłowo Sąd Rejonowy przyjął, że do sytuacji ubezpieczonego znajdują przepisy zawarte w rozdziale dotyczącym zasad ustalania podstawy wymiaru zasiłków przysługujących ubezpieczonym niebędącym pracownikami. Wobec powyższego z tego względu nie znajduje podstaw zarzut naruszenia art. 48 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że funkcjonariusz służby celnej jest osobą ubezpieczoną niebędącą

pracownikiem. Organ rentowy w uzasadnieniu tego zarzutu wskazał, że funkcjonariusz służby celnej ubezpieczeniu chorobowemu nie podlega i tym samym otrzymywane przez niego uposażenie nie może stanowić podstawy wymiaru zasiłku chorobowego. Tak sformułowana argumentacja prowadzi do podważenia przesądzonej już prawomocnie kwestii prawa do zasiłku chorobowego ubezpieczonego, wobec czego należałoby chyba ją uznać za nieuprawnioną. Jednocześnie nie ma także żadnego znaczenia dla istoty tej sprawy kwestia zmian w przepisach dotyczących obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2018r., na którą powołuje się organ rentowy (w szczególności można wskazać, że sporne okresy przypadają od dnia 3 marca do dnia 30 czerwca 2016r.).

Przechodząc dalej należy wskazać, że w myśl art. 48 cyt. ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu niebędącemu pracownikiem stanowi przeciętny miesięczny przychód za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy. Przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu niebędącemu pracownikiem stosuje się odpowiednio przepisy art. 36 ust. 2-4, art. 38 ust. 1, art. 42, art. 43 i art. 46, z zastrzeżeniem art. 48a-50. W myśl art. 3 pkt 4 tej ustawy przychód to kwota stanowiąca podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe ubezpieczonego niebędącego pracownikiem, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe. Co prawda brakuje orzecznictwa, które można byłoby bezpośrednio odnieść do niniejszej sprawy, to wydaje się, że słusznie Sąd Rejonowy przytoczył orzeczenie Sądu Najwyższego, w uzasadnieniu którego wskazano między innymi, że możliwe jest porównanie sytuacji ubezpieczeniowej funkcjonariuszy celnych do pozostałych osób podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, a ocena przysługiwania funkcjonariuszowi Służby Celnej prawa do zasiłku chorobowego po zwolnieniu ze służby powinna być dokonana z uwzględnieniem zasady równego traktowania ubezpieczonych. W tym miejscu należy wskazać, że nie jest słuszny zarzut organu rentowego odnoszący się do tego, iż Sąd Rejonowy źle przyjął, że przychodem jest uposażenie powoda, bowiem od uposażenia nie były odprowadzane składki, a zatem Sąd Rejonowy powinien zastosować art. 45 ww. ustawy, który

dotyczy sytuacji ubezpieczonych, którzy nie osiągnęli przychodu. Artykuł 45 ust. 1 ww. ustawy stanowi, że podstawa wymiaru zasiłku chorobowego z tytułu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tego wynagrodzenia. W sytuacji ubezpieczonego przepis nie znajdzie zastosowania przede wszystkim ze względu na to, że w rozdziale dotyczącym zasad ustalania podstawy wymiaru zasiłków przysługujących ubezpieczonym niebędącym pracownikami nie zawarto odesłania do odpowiedniego zastosowania tego przepisu. Nie jest też jasne na jakiej podstawie i dlaczego organ rentowy próbuje wywieść, że ubezpieczony nie osiągnął przychodu i z tego względu należy przyjąć wynagrodzenie minimalne. Takie stanowisko wydaje się być nie tylko wbrew omówionym przepisom i wyrażonego w tym zakresie stanowiska Sądu Najwyższego, ale także wbrew zasadom logiki. Mając na względzie powyższe, wydaje się, że apelacja organu rentowego jest bezzasadna.

Z kolei [REDACTED] w swojej apelacji stanął na stanowisku, że skoro przeciętny miesięczny przychód został pomniejszony o odliczoną kwotę odpowiadającą 13,71% podstawy składki i okazało się, że kwota jest wyższa od kwoty 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wobec czego została zmniejszona, to nie ma żadnych podstaw by tę kwotę obniżyć dodatkowo o 13,71%. Wydaje się, że stanowisko ubezpieczonego nie jest zasadne. Skoro przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego (która stanowi przeciętny przychód) przysługującego ubezpieczonemu niebędącemu pracownikiem stosuje się odpowiednio przepis dotyczący ograniczenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia, to wówczas kwota po ograniczeniu stanowi przychód, o którym mowa w art. 3 pkt 4 ustawy, czyli kwotę stanowiącą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe ubezpieczonego niebędącego pracownikiem, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy – na podstawie art. 385 kpc – orzekł, jak w sentencji.

2/2

